

Άρχισε το δεκαήμερο εκδηλώσεων «Εδώ και τώρα»

Κολεκτίβα έγινε το «Εμπρός»

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗ

Δεκατέσσερις μήνες συμπληρώνονται από την ειρηνική κατάληψη του θεάτρου «Εμπρός». Στο μεσοδιάστημα αυτών των μηνών πολλοί αποχώρησαν.

Η Κολεκτίβα Ομόνοια αναπτύσσοντας το όραμα και τους στόχους του 10ήμερου δράσεων της στο «Εμπρός»

Υπήρξαν όμως και αθρόες νέες αφίξεις, πρόσωπα που «συστρατεύτηκαν» στα συλλογικά οράματα του χώρου. Καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες, θεωρητικοί, ακτιβιστές και αντιεξουσιαστές. Την Παρασκευή το βράδυ ανάμεσά τους βρέθηκαν ο Δημήτρης Καταλειφός και η Ράνια Οικονομίδου.

Το περασμένο φθινόπωρο ο ιδιοκτήτης του θεάτρου που είναι η Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤΑΔ), επεδίωξε να αδειάσει το κτήριο για να αξιοποιήσει το ακίνητο. Ο αναπληρωτής υπουργός ΠΑΙΘΠΑ Κώστας Τζαβάρας, ένιπτε τας χείρας του επισήμως, αλλά ανεπισήμως είχε τάξει το θέατρο στον Ηλία Λογοθέτη. Τελικά, παρ' όλο που έγιναν απόπειρες να επιστρέψει στη... νομιμότητα, η επιμονή και η πίστη των καταληψιών κράτησαν τη σημαία της πολιτιστικής κατάληψης ψηλά.

«Σήμερα συγκατοικούν στο "Εμπρός" πολλές συλλογικότητες και ατομικότητες. Αυτό που συμβαίνει μας ξεπερνάει όλους» δηλώνει στην «Ε» ο σκηνοθέτης Βασίλης Νούλας. Ανήκε στην Κίνηση Μαβίλη που εισήλθε πρώτη στο ρημαγμένο θέατρο και ξεκίνησε την κατάληψη. Στην πορεία και ενώ τα πράγματα άνοιγαν και προς τον αντιεξουσιαστικό χώρο, η Κίνηση αποχώρησε. Ο Βασίλης Νούλας και η Γκίγκη Αργυροπούλου ήταν οι μόνοι από αυτήν που παραμένουν στο «Εμπρός». Μια από τις συλλογικότητες που γεννήθηκαν στη στέγη του υπό κατάληψη θεάτρου

είναι η Κολεκτίβα Ομόνοια, στην οποία ανήκουν πλέον οι δυο νεαροί σκηνοθέτες. Μαζί τους μεταξύ άλλων είναι ο Θεόφιλος Τραμπούλης, η θεωρητικός χορού Στεριανή Τσιτζιλώνη, η αρχιτέκτονας και κάτοικος του Ψυρρή, Ελένη Τζιρτζιλικάκη, η εικαστικός-περφόρμερ Μαίρη Ζυγούρη και οι σκηνοθέτες Ιωάννα Ρεμεδιάκη, Κώστας Μόσχος και Δημήτρης Τσιάμης.

Θυελλώδεις συνελεύσεις

«Είχα απογοητευτεί κάποια στιγμή. Γιατί φαινόταν πολύ χαοτικό αυτό που συνέβαινε. Ήταν και οι τσακωμοί στις θυελλώδεις συνελεύσεις! Νόμιζα πως δεν θα έβγαινε άκρη» προσθέτει ο Β. Νούλας. Τελικά, αναθεώρησε. Διαφορετικές τάσεις και ετερότητες συγκατοικούν στον ίδιο χώρο. Δεν είναι τυχαίο ότι «Ετερότητα» έχουν βαφτίσει τις δράσεις που θα «καταλάβουν» το ισόγειο του «Εμπρός» την άνοιξη.

Προηγείται αυτές τις μέρες (ώς τις 10 του μήνα) το δεκαήμερο της Κολεκτίβας Ομόνοια, με θέμα «Πού είμαστε τώρα;». «Μπορεί να θέτουμε το ερώτημα, αλλά ούτε κι εμείς έχουμε έτοιμη την απάντηση. Είναι πολύ μεταβαλλόμενο το τοπίο» λένε μέλη της Κολεκτίβας. Το δεκαήμερο μπορεί να εξερευνά το «εδώ και τώρα» του παραστασιακού μέλλοντος, αλλά εμμέσως προτείνει «ένα συμμετοχικό επανασχεδιασμό για τα "κοινά αγαθά" στην πόλη της Αθήνας».

Τα μανιφέστα με τα οποία είναι γεμάτο το 10ήμερο είναι σύγχρονα παραστασιακά δρώμενα, ενώ η ενότητα Διαταραγμένες Σχέσεις περιέχει υβρίδια πάνω στη διάδραση ανάμεσα στις τέχνες που κάποτε είναι τεταμένες. Στα ονόματα των συμμετασχόντων βρίσκεις τη Μαρία Γοργία, τον Ανέστη Αζά, την ομάδα ODC του Βυρσοδεμείου, τον Γιάννη Σαρακατσάνη, τη Μαριέλα Νέστορα, τη Δηώ Καγγελάρη, την Ελένα Πέγκα, τον Γιώργο Σαμπατακάκη, τη Δήμητρα Κονδυλάκη κ.ά.

Το πιο φορτισμένο συγκινησιακά κομμάτι της Παρασκευής, ημέρας έναρξης του 10ημέρου, ήταν όταν οι ηθοποιοί Δημήτρης Καταλειφός και Ράνια Οικονομίδου και ο σκηνογράφος Αντώνης Δαγκλίδης, οι άνθρωποι που μεταμόρφωσαν μαζί με τον Τάσο Μπαντή πρώτο το παλιό τυπογραφείο της εφημερίδας «Εμπρός» σε θέατρο, ανέβηκαν στη σκηνή και μίλησαν για τις δυσκολίες και τα οράματα εκείνων των χρόνων, απαντώντας στο ερώτημα «Πώς η μνήμη του "Εμπρός" από το '50 μέχρι σήμερα έχει διαμορφώσει το χώρο και με ποιον τρόπο οι μνήμες αυτές συνυπάρχουν στη σημερινή συγκατοίκηση».

«Δεν είχαμε πολιτικές ανησυχίες το '88. Θέλαμε να βρούμε ένα χώρο να στεγάσουμε τα θεατρικά όνειρά μας όταν φύγαμε από τη "Σκηνή". Ημασταν εντελώς αφοσιωμένοι να κάνουμε μια καλή παράσταση» είπε η Ράνια Οικονομίδου, η οποία αργότερα αναφέρθηκε στο τρομακτικό κρύο του χώρου που αντιμετώπιζαν με μια ξυλόσομπα, στα χρέη και τη γενικότερη απληρωσιά τους («Στην καλύτερη παίρναμε το βασικό. Και όλο ψάχναμε για χορηγό»).

Πού είναι η μηχανή;

Το «Εμπρός» το βρήκαν τυχαία και το μίσθωσαν ύστερα από πλειστηριασμό. Ενας χρόνος χάθηκε στην προσπάθεια... έξωσης της τυπογραφικής μηχανής που καταλάμβανε το ισόγειο.

«Θωρηκτό Ποτέμκιν λέγαμε τη μηχανή» ανέφερε ο Δαγκλίδης. Τεμαχίστηκε και αποσπάστηκε κομμάτι κομμάτι, με την προοπτική να συναρμολογηθεί και να μεταφερθεί στο Μουσείο Βιομηχανίας στο Γκάζι και να εκτεθεί ως μνημείο. Δεν συνέβη ποτέ.

Από τους νέους «εισβολείς» του στα μέσα της δεκαετίας του '80 αποφασίστηκε ο χώρος να διατηρήσει τα ίχνη του παρελθόντος. «Είναι ίσως η μοναδική σκηνή που έχει αλλάξει τόσες μορφές και έχει αξιοποιηθεί κάθε γωνιά της» θεωρεί ο Δαγκλίδης.

«Εδώ μέσα γίνεται σήμερα κάτι πολύ ωραίο. Διαχειρίζεστε ένα κοινό αγαθό» είπε, αντί κατακλείδας, απευθυνόμενος στους καταληψίες ο Δ. Καταλειφός. «Αυτός είναι ο άξονάς σας. Και δεν πρέπει να τον χάσετε από χαζές διχογνωμίες».